

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

meddelat i Stockholm den 11 juli 2025

Mål nr
K 1564-25

PARTER

Klagande

ParkingSolar Nordic AB i konkurs, 559245-3129
Karl Nordströms väg 31
432 53 Varberg

Ombud: Advokat K.S.H.

Motpart

Skatteverket
Rättsavdelningen
171 94 Solna

SAKEN

Konkurs

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Hovrätten för Västra Sveriges beslut 2025-01-24 i mål K 7212-24

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta domstolen ändrar hovrättens beslut på så sätt att konkursbeslutet upphävs.

Tingsrätten ska, i enlighet med 2 kap. 25 § konkurslagen, kungöra beslutet om att konkursen upphävs.

Vardera parten ska stå för sina rättegångskostnader i Högsta domstolen.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

ParkingSolar Nordic AB i konkurs har yrkat att Högsta domstolen ska upphäva beslutet att försätta bolaget i konkurs och beslutet att förplikta bolaget att ersätta staten för ansökningsavgiften. Bolaget har också yrkat ersättning för rättegångskostnader i hovrätten och Högsta domstolen.

Skatteverket har inte haft något att invända mot att konkursbeslutet upphävs men har motsatt sig ändring av beslutet att ParkingSolar ska betala ansökningsavgiften. Vidare har verket motsatt sig att betala bolagets rättegångskostnader.

SKÄL

Bakgrund

1. Skatteverket ansökte den 11 september 2024 om att ParkingSolar Nordic AB skulle försättas i konkurs. Till stöd för ansökan åberopade Skatteverket att bolaget hade förfallna skulder till staten och att bolaget vid verkställighet enligt 4 kap. utsökningsbalken knappt sex månader tidigare – den 13 mars 2024 – hade befunnits sakna tillgångar till full betalning av utmätningsfordringen. Bolaget skulle därför enligt 1 kap. 2 § och 2 kap. 8 § konkurslagen anses insolvent. Skulderna, som enligt ansökan uppgick till cirka 300 000 kr, avsåg främst skatter som uppkommit genom

skönstaxering men innefattade även en i och för sig otvistig skatteskuld samt förseningsavgift, ränta och Kronofogdemyndighetens grundavgift.

2. Tingsrätten höll konkursförhandling och ParkingSolar motsatte sig konkursansökan. Bolaget anförde att den otvistiga delen av konkursfordran kunde betalas och att den skatteskuld som uppkommit genom skönstaxering var felaktig, bland annat på grund av att en intäkt i deklarationen avsåg arbete som aldrig fakturerats och inte utgjorde underlag för momsbeskattning. Ett ärende pågick hos Skatteverket avseende omprövning av skönstaxeringen. Tingsrätten beviljade fyra veckors uppskov.

3. En ny konkursförhandling hölls den 30 oktober 2024. Företrädare för Skatteverket uppgav att skulden till staten uppgick till 260 000 kr vid tidpunkten för Kronofogdemyndighetens utmätningsförsök. Utmätningfordringen bestod i huvudsak av de skatteskulder som uppkommit genom skönstaxering inklusive ränta. Skatteverket hade fattat ett nytt beslut i omprövningsärendet enligt vilket skönstaxeringen inte ändrades. Tingsrätten försatte bolaget i konkurs och förpliktade det att ersätta staten för ansökningsavgiften.

4. Bolaget överklagade konkursbeslutet. Under målets handläggning i hovrätten undanröjde Skatteverket den tidigare skönstaxeringen. Skatteverket förklarade att bolaget inte längre hade några skulder till staten, sedan den otvistiga delen av fordran betalats. Konkursförvaltaren bereddes tillfälle att yttra sig och uppgav att det inte fanns några andra kända skulder.

5. Hovrätten har avslagit överklagandet. Hovrätten har kommit till slutsatsen att bolagets otvistiga skuld till Skatteverket kunde läggas till grund för att bolaget var på obestånd och att presumtionen i 2 kap. 8 § var tillämplig vid tingsrättens prövning. Hovrätten har funnit att bolaget inte lyckats visa att det är solvent, bland annat mot bakgrund av att bolaget –

utöver 156 kr – saknade tillgångar och att den erkända skulden till Skatteverket inte betalades före konkursbeslutet.

Målet i Högsta domstolen

6. ParkingSolar har till stöd för sitt överklagande anfört att hovrättens rättstillämpning uppenbart strider mot gällande rätt, eftersom hovrätten har ansett att insolvenspresumtionen i 2 kap. 8 § konkurslagen är tillämplig trots att bolaget inte hade någon skuld till Skatteverket vid tidpunkten för beslutet.

7. Skatteverket har inte haft något att invända mot att konkursbeslutet upphävs och har anfört att bolaget den 22 april 2025 inte hade några kända skulder till staten. Konkursförvaltaren har förklarat att det inte tillkommit några tillgångar eller skulder sedan bouppteckningen upprättades, utöver konkurskostnaderna.

Rättsliga utgångspunkter

Ansökan om konkurs

8. En förutsättning för att en gäldenär ska kunna försättas i konkurs är att gäldenären är på obestånd. Med obestånd (insolvens) avses att gäldenären inte kan rätteligen betala sina skulder och att denna oförmåga inte är endast tillfällig (1 kap. 2 § konkurslagen).

9. Om gäldenären är sökande godtas normalt dennes påstående om insolvens utan närmare prövning (2 kap. 7 §). När en borgenär är konkurssökande, ska uppgifter lämnas om fordran och de omständigheter i övrigt på vilka yrkandet grundas (2 kap. 4 §). Ansökan ska avvisas om den i det avseendet är så bristfällig att den inte kan läggas till grund för prövning i sak och sökanden inte följer ett föreläggande att avhjälpa bristen (2 kap. 5 §).

10. Om konkurssökanden lämnar erforderliga uppgifter, ska den fortsatta behörighetsprövningen göras enligt 2 kap. 6 §. Om fordran, såsom är fallet i målet, består av ett skattebeslut krävs att sökanden styrker sin behörighet att begära gäldenären i konkurs, dvs. att sökanden är borgenär och alltså har en fordran (2 kap. 6 § tredje stycket). Den avgörande tidpunkten för den bedömningen är när domstolen fattar beslut med anledning av konkursansökan (jfr NJA 2013 s. 421 p. 16).

11. Rättspraxis är inte enhetlig när det gäller frågan om ansökan ska avvisas eller ogillas om konkurssökanden inte kan styrka sin behörighet. I vissa avgöranden har det lett till avvisning (jfr NJA 1992 s. 578 och NJA 2004 s. 345) medan det i andra har medfört ogillande (jfr NJA 1982 s. 328 och NJA 2013 s. 421). Ståndpunkten att det är fråga om en materiell prövning och att ansökan ska ogillas är förenlig med vad som gäller i tvistemål när en fordran inte kan styrkas och har också stöd i lagens förarbeten (jfr prop. 1975:6 s. 169 f.). Det framstår därmed som mest lämpligt att konkursansökan ogillas, inte avvisas, om den uppgivna borgenären inte kan styrka sin fordran.

Insolvensbedömningen

12. Nästa fråga är om gäldenären är insolvent. Utgångspunkten är att det ligger på borgenären att visa att gäldenären är insolvent, om gäldenären inte medger detta. I 2 kap. 7–9 §§ konkurslagen finns vissa bevisregler med omständigheter som typiskt sett talar för obestånd. Borgenären har genom åberopandet av en presumtionsregel normalt uppfyllt sin bevisbörda och gäldenären antas då vara insolvent utan att någon ytterligare prövning av dennes ekonomi behöver ske. Bevisbördan övergår i så fall till gäldenären som, för att undvika konkurs, måste presentera bevisning för att betalningsoförmågan endast är tillfällig eller visa att presumtionsregeln inte är tillämplig (jfr prop. 1975:6 s. 72 och NJA 2019 s. 119 p. 13 och 14).

13. Insolvensbedömningen innefattar två moment, dels om gäldenären inte rätteligen kan betala sina skulder, dels om oförmågan är endast tillfällig (jfr NJA 2019 s. 119 p. 15). En första förutsättning för insolvens är alltså att gäldenären har skulder som inte kan betalas. Det andra momentet innebär att gäldenärens framtida betalningsförmåga ska bedömas. Vid prövningen ska avgöras om det med tillräcklig grad av säkerhet kan sägas att gäldenärens ekonomi inom en godtagbar tid kan förväntas ha så förbättrats att gäldenären kommer att kunna betala sina skulder i takt med att de förfaller till betalning. Först om så inte är fallet föreligger insolvens (jfr NJA 2013 s. 822 p. 4).

14. Gäldenärens insolvens ska bedömas utifrån den utredning som finns tillgänglig vid prövningen. Det gäller också vid ett överklagande. Även om gäldenären faktiskt var insolvent vid konkursbeslutet, kan gäldenären få beslutet upphävt genom att i högre rätt visa att han eller hon är solvent (jfr 2 kap. 22 §, prop. 1975:6 s. 72 och NJA 2009 s. 773).

Presumtionsregeln i 2 kap. 8 § konkurslagen

15. I detta mål har tingsrätten och hovrätten tillämpat presumtionsregeln i 2 kap. 8 § konkurslagen som innebär att, om inte annat visas, gäldenären ska anses vara på obestånd om det vid verkställighet enligt 4 kap. utsökningsbalken inom de senaste sex månaderna före konkursansökningen har framgått att gäldenären saknat tillgångar till full betalning av utmättningsfordringen. Utmättningsfordringen är den fordran som låg till grund för Kronofogdemyndighetens utmättningsförsök och kan vara en annan än konkursfordringen. Presumtionsregeln kan även åberopas av en annan borgenär än den som sökt utmätningen (jfr prop. 1975:6 s. 154 och 157 och NJA 2019 s. 119 p. 13).

16. Om det tillkommit skulder i tiden mellan utmättningsförsöket och konkursansökan, utgör de inte en del av utmättningsfordringen. De

tillkommande skulderna kan åberopas i syfte att visa att gäldenären är på obestånd enligt 1 kap. 2 § konkurslagen men utgör inte underlag för presumtionen i 2 kap. 8 §.

17. Om utmättningsfordringen har minskat i tiden mellan Kronofogdemyndighetens utredningsrapport och rättens prövning av gäldenärens insolvens, kan utmättningsförsöket förlora sin presumptionsverkan. Det gäller som utgångspunkt om det skulle framkomma att utmättningsfordringen var väsentligt högre än den fordran som i själva verket tillkom borgenären. Utmättningsförsöket kan då inte sägas ge en så tillförlitlig bild av gäldenärens betalningsförmåga att den kan ligga till grund för en presumtion om insolvens. (Se NJA 2002 s. 463.)

18. Om utmättningsfordringen minskat enbart på grund av gäldenärens betalning, är presumtionen fortfarande tillämplig. Verkställigheten har då inte gjorts under felaktiga antaganden om skuldens storlek (jfr NJA 2004 s. 325 och NJA 2006 N 21).

Särskilt om skattebeslut som inte vunnit laga kraft

19. Ett skattebeslut ger staten behörighet att ansöka om gäldenärens försättande i konkurs, även om beslutet inte har vunnit laga kraft. Ett sådant beslut kan dock inte utan vidare läggas till grund för bedömningen av om gäldenären är på obestånd. Den domstol som prövar konkursansökan ska självständigt utifrån det material som finns i målet pröva om och i vad mån det finns en skuld. Liksom annars ska denna prövning göras innan presumptionsreglerna för insolvens tillämpas. (Jfr NJA 2011 s. 411.)

Bedömningen i detta fall

20. Skulden till staten gav Skatteverket behörighet att begära ParkingSolar i konkurs. Den omständigheten att skulden minskat efter tingsrättens konkursbeslut föranleder ingen annan bedömning.

21. Tingsrätten kom till slutsatsen att staten hade en fordran mot bolaget och tillämpade därefter presumptionsregeln i 2 kap. 8 § konkurslagen. Den tvistiga skatteskulden hade inte vunnit laga kraft. Tingsrätten hade därför att göra en självständig prövning av skulden innan presumptionen tillämpades. Av tingsrättens konkursbeslut kan visserligen inte utläsas i vilken utsträckning rätten gjort en sådan prövning, men beslutet får ändå uppfattas så att en tillräcklig prövning skett. Bolagets invändningar vid tingsrätten innebar inte något hinder mot att målet avgjordes av en tingsnotarie.

22. Under hovrättens handläggning sattes utmätningssfordringen ned till ett väsentligt lägre belopp än det som låg till grund för utmätningssförsoket, genom att beslutet om skönstaxering undanröjdes. Obeståndspresumtionen i 2 kap. 8 § kunde därför inte åberopas.

23. I Högsta domstolen har konkursförvaltaren förklarat att det inte tillkommit några tillgångar eller skulder efter hovrättsprocessen, utöver konkurskostnaderna. Den enda skulden som finns kvar av de i konkursbouppteckningen upptagna är ansökningsavgiften. Den kan inte beaktas vid prövningen av om bolaget är på obestånd (jfr NJA 1982 s. 641). Detsamma gäller i fråga om konkurskostnaderna.

24. Bolaget har inte några kända skulder och är alltså inte insolvent. Konkursbeslutet ska därför upphävas.

25. Av utredningen framgår att bolaget inte har fullgjort sin deklARATIONSSKYLDIGHET i tid. Att Skatteverket efter resultatlös verkställighet ansökte om att bolaget skulle försättas i konkurs får därmed anses befogat.

Bolaget har först under hovrättens handläggning fullgjort sin deklara-tions-skyldighet och betalat skatteskulden i den del den inte varit tvistig. Bolaget ska därför ersätta Skatteverket för ansökningsavgiften. Hovrättens beslut ska alltså inte ändras i den delen. Det finns utifrån omständigheterna skäl att låta parterna stå sina egna rättegångskostnader i Högsta domstolen.

I avgörandet har deltagit justitieråden Stefan Johansson, Dag Mattsson (referent), Eric M. Runesson, Stefan Reimer och Katrin Hollunger Wågnert. Föredragande har varit justitiesekreteraren Linn Brewer.